

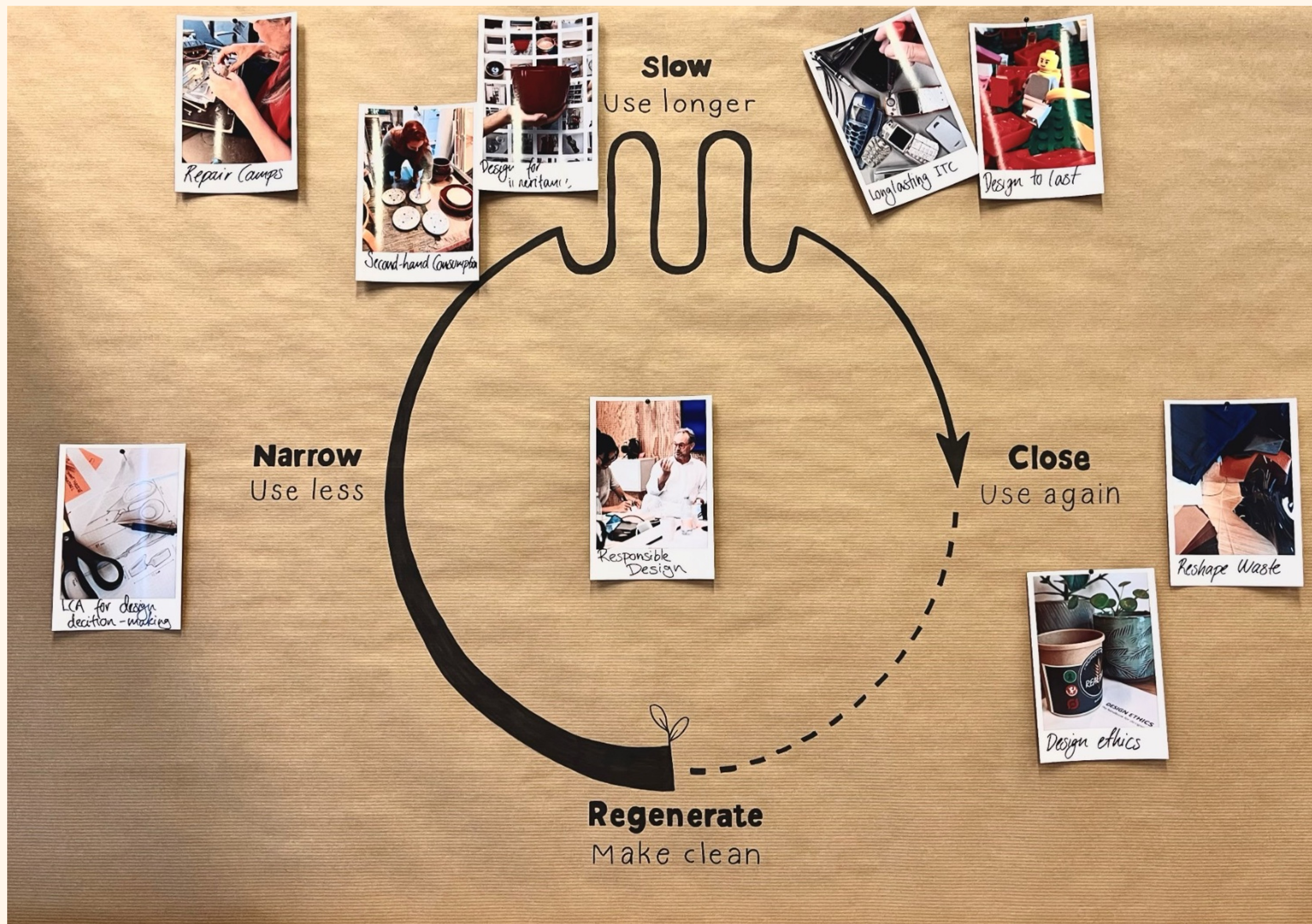
Fra klimaskyld og skam til klimaglæde og handlekompetence.

Linda Nhu Laursen

DESIGN LAB
AALBORG UNIVERSITY

Der er masser af grunde til at drømme om, at dansk design igen bliver et globalt fænomen, men desværre stiller DR-programmet 'Danmarks næste klassiker' ikke de spørgsmål, der virkelig trænger sig på.

Designforsker: 'Danmarks næste klassiker' forsømmer at stille helt essentielle spørgsmål

LYT TIL ARTIKLEN

GEM ARTIKLEN

I dag begynder femte sæson af det populære DR-program 'Danmarks næste klassiker', hvor møbeldesignere dystet om at producere smukke lamper, smarte stole og dekorative borde. Jeg har selv været en del af designindustrien, så jeg kender deltagernes passion. Men hvis programmet gerne vil bane vej for dansk designs fremtid, er nogen nødt til at stille de ubekendte spørgsmål: Har vi virkelig brug for endnu et bord? Mangler vi egentlig stole? Hvem trænger overhovedet til en ny lampe?

DEBATINDLÆG
6. MAJ 2024, 21.19

Dette er et debatindlæg. Indlægget er udtryk for skribentens holdning. Alle holdninger, som kan udtrykkes inden for straffelovens og presseetikens rammer, er velkomne, og du kan også sende os din mening [her](#).

Kortsigtet forbrug kan ikke betale sig for virksomheder eller kloden

KRONIK

Virksomheder har stor andel i, at Earth Overshoot Day hvert år ligger tidligere. De har kun grund til at omstille sig så hurtigt som muligt

Linda Nhu Laursen,
forskningsleder, AAU Design Lab

Det er selvfølgelig en forsimpelt måde at opgøre jordens ressourcer på, men der er noget tankevækkende ved fænomenet Earth Overshoot Day. En gruppe ngo'er regner på, hvor hurtigt menneskeheden forbruger de ressourcer, som kloden vil kunne gendanne på et år. Hastigheden i det kollektive overforbrug definerer, hvornår på året dette skæringspunkt ligger.

I år har vi opbrugt jordens ressourcer allerede inden i dag d. 25. juli. Forestil dig, at alt, hvad der efter denne

stet udvikling, hurtig produktion og nemme salg, hvilket langt de fleste steder bliver prioriteret over produktens brugskvalitet og langsigtede værdi. Denne form for accelereret ressourceforbrug udspringer af en økonomisk tænkning, der handler om kvantitet, om at øge omsætningen og om at optimere indtjeningen i alle led. Og for hvert år rykker Earth Overshoot Day længere og længere tilbage i kalenderen.

Man bruger ressourcerne på varer, hvor levetiden ikke er gennemtænkt – eller endnu værre, at levetiden med vilje er forkortet, så folk ender med at forbruge den dobbelte, den tredobbelte, den hundredobbelte mængde ressourcer i deres levetid. Det er i den grad overshoot.

Særligt to brancher

Der er særligt to brancher, hvor resourceoverforbruget er synligt, og hvor produktlevetiden er kunstigt forkortet i forhold til potentialet i ressourcerne. I byggeriet og i interiør- og møbelbranchen får vi så at sige brugt de samme ressourcer hurtigere end før i tiden.

Byggebranchen er gennemsyret hastighed og kostbesparelse, og nye byggerier handler om at presse mest muligt ud til lavest mulig pris. Vi bygger billigt, tæt, højt, af hurtige og dårlige materialer, med kun lidt plads til f.eks. træer eller en prioritering af langsigtede arkitektoniske kvaliteter.

Vi skal gøre os umage, når vi bruger forbruger af de knappe ressourcer, mener Linda Nhu Laursen, PR-foto.

I interiør- og møbelbranchen – en branche, der i Danmark tidligere har været forbundet med investeringer og produkter med lang levetid.

Lær at tænke langsigtet

I dag laver mange danske interiør- og møbelfirmaer produkter i dårlige materialer uden at tænke på den fysiske og æstetiske holdbarhed. Dermed legitimerer og understøtter de et kunstigt forhøjet produktforbrug.

Tænk på de billige, sorte klapstole i metal og plastiklæder. De er så skrøbelige, at de nemt går i stykker og falder fra hinanden – og fordi de er så billige, kan det økonomisk ikke betale sig at reparere dem. Men ressourcemæssigt koster de næsten det samme for planeten som et langtidsholdbart, gennemsigtigt alternativ. Bedre produkter og en større respekt for klodens ressourcer kan godt betale sig – både økonomisk og i et bæredygtighedsperspektiv.

EU kræver fra 2026, at forbrugere lettere skal kunne se, hvor længe en vare kan holde, og om den vil kunne repareres, så der er ingen grund til at vente med at gå i gang med dette nødvendige et paradigmeskifte. Vi skal alle sammen gøre noget. Og

Hvordan vi kan få alle med i den grønne omstilling?

Hvordan underviser vi den næste generation i bæredygtighed?

Hvordan lærer vi dem en mere bæredygtig adfærd?

DESIGN LAB
AALBORG UNIVERSITY

DESIGN LAB
AALBORG UNIVERSITY

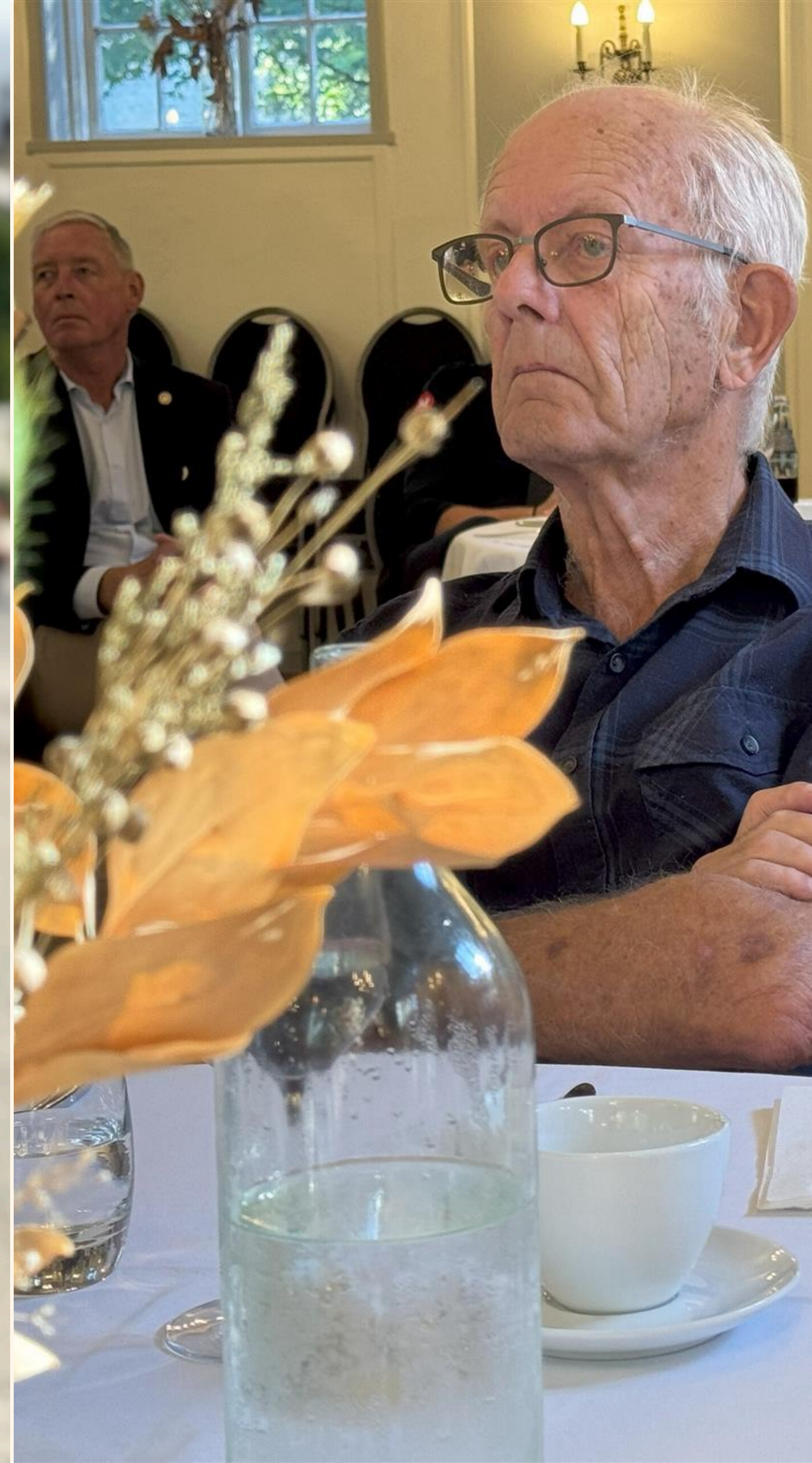
Scope Benchmark Rapport

Udfordringer for eksisterende
STEM undervisning

- Lærerstyret undervisning
- Manglende hverdagsrelevans
- Begrænset kreativitet
- Manglende lokalitet
- Manglende rollemodeller

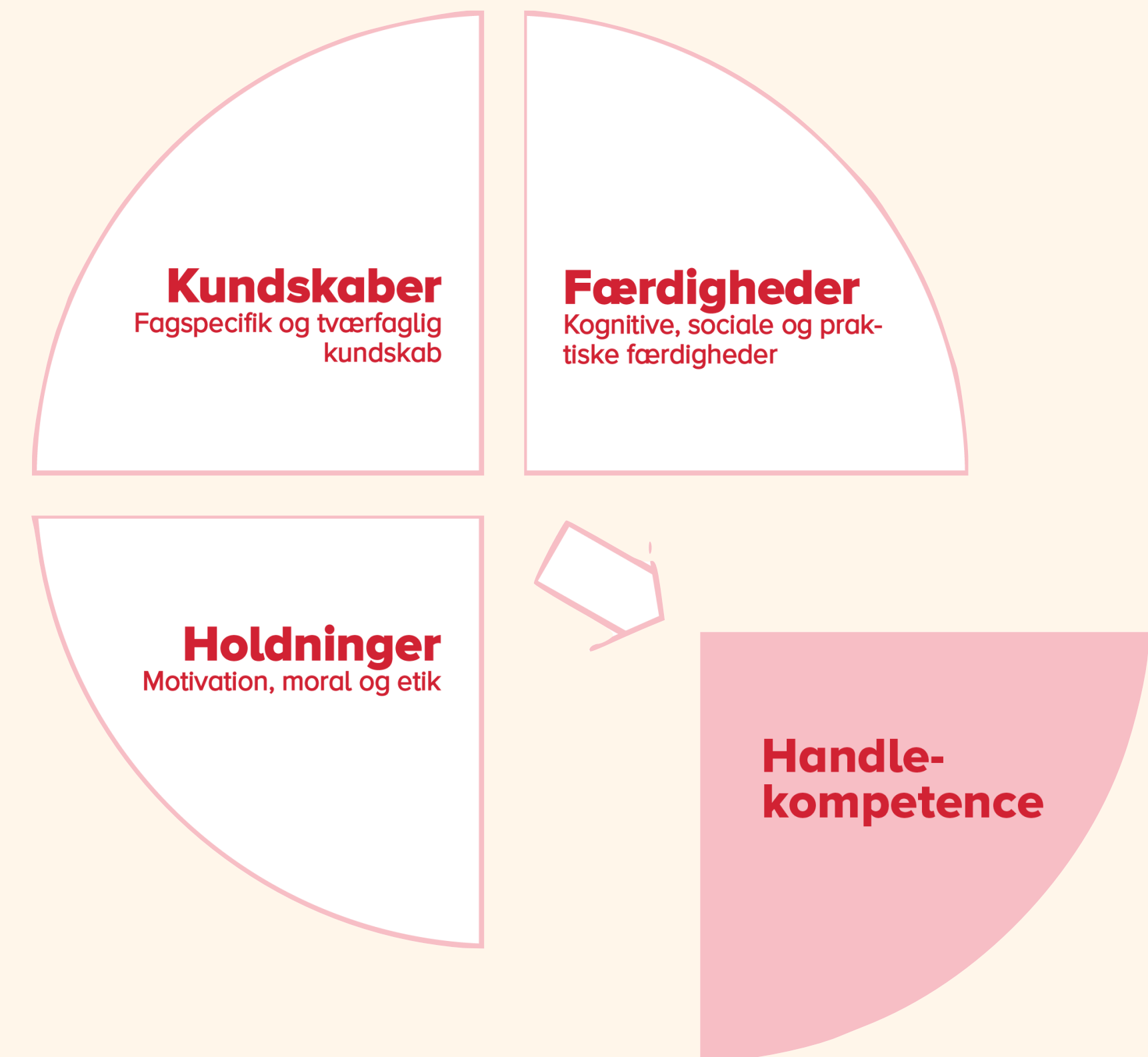

DESIGN LAB
AALBORG UNIVERSITY

Inspiration fra Designstudiopædagogikken:

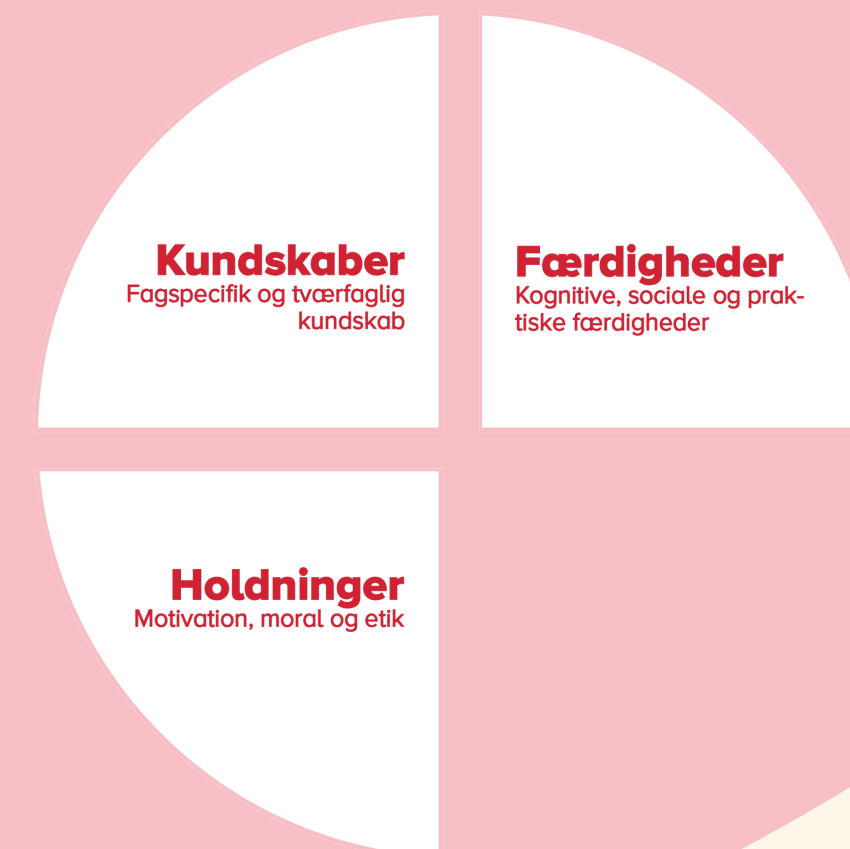
- Problembaseret design læring
- Entreprenørskabets effectuation metoder (Sarasvathy, 2008)

Inspiration fra Designstudiopædagogikken:

- Problembaseret design læring
- Entreprenørskabets effectuation metoder (Sarasvathy, 2008)

Handle- kompetence

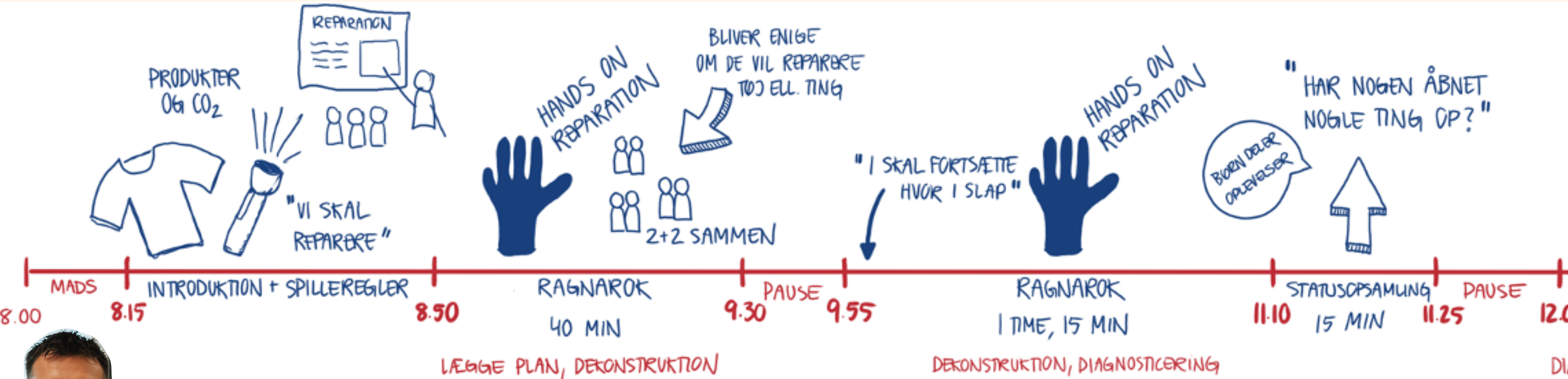

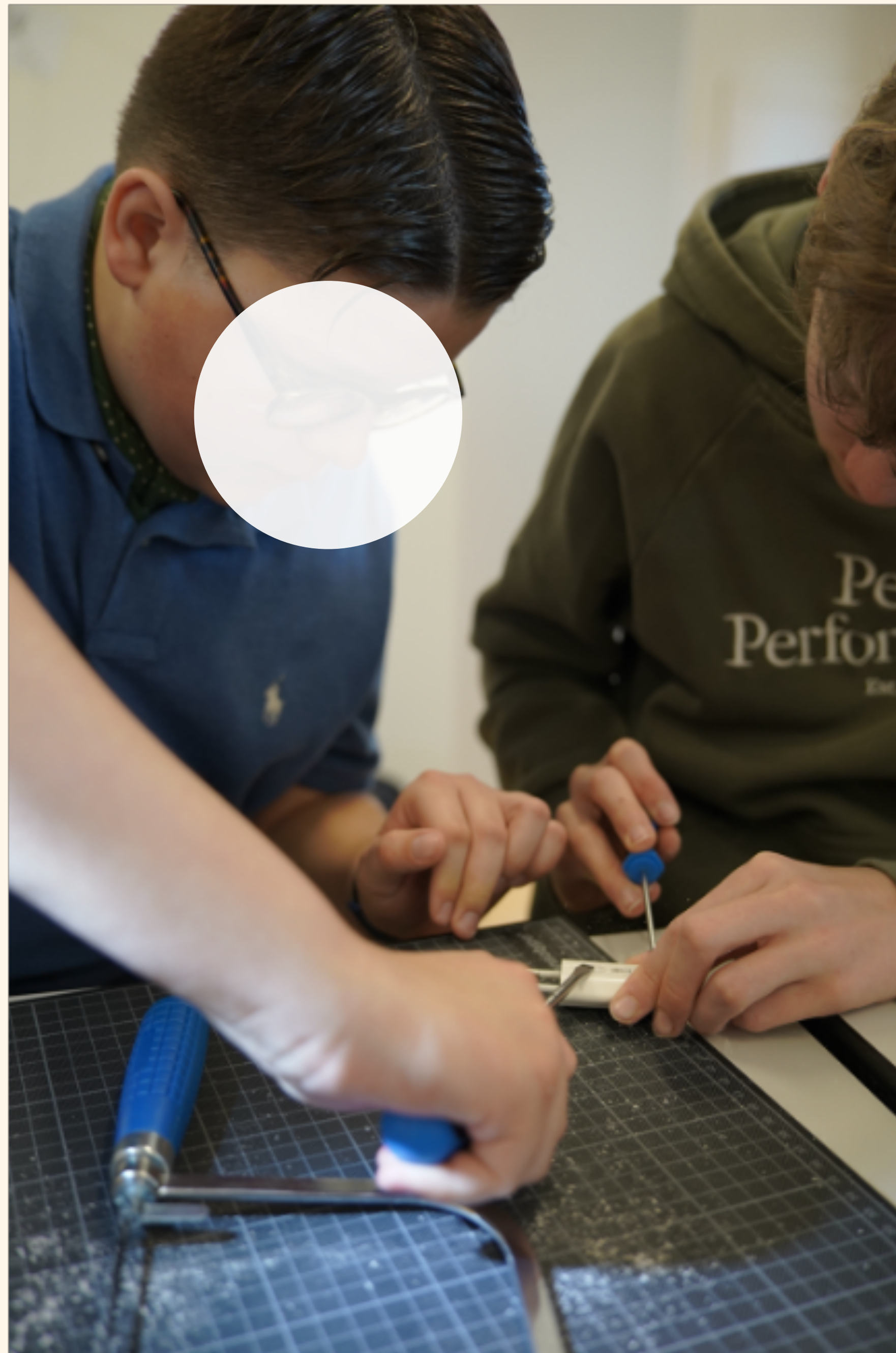
REPAIR CAMP

77% af de europæiske forbrugere ville foretrække at få **repareret** deres produkt, fremfor at smide dem væk (EU Flash Rapport, 2014).

DESIGN LAB
AALBORG UNIVERSITY

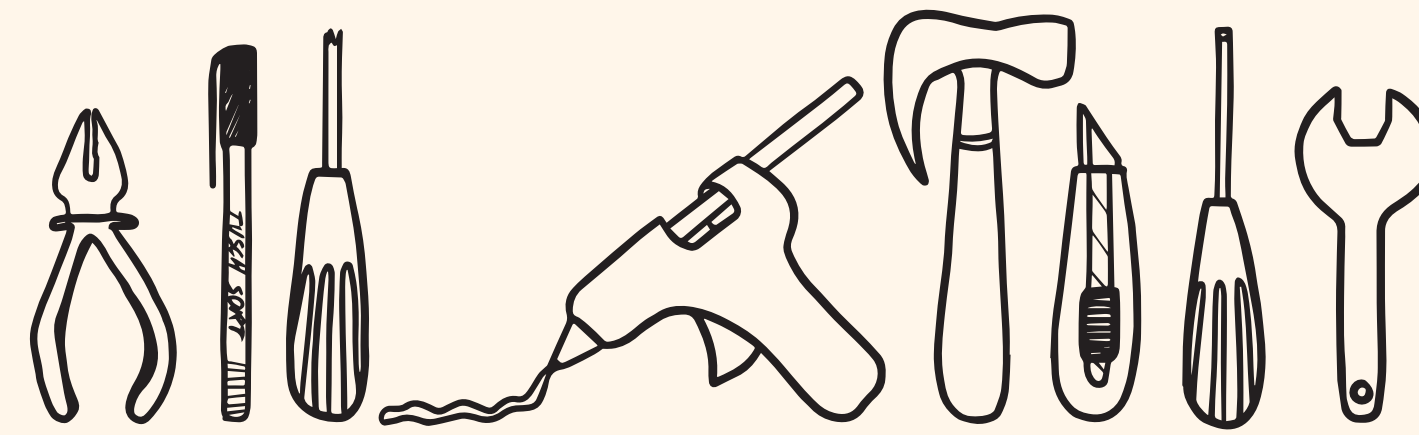

80% of Children
age 12 have
never opened a
technical product

DESIGN LAB
AALBORG UNIVERSITY

Dekonstruktion

Lav en dekonstruktion

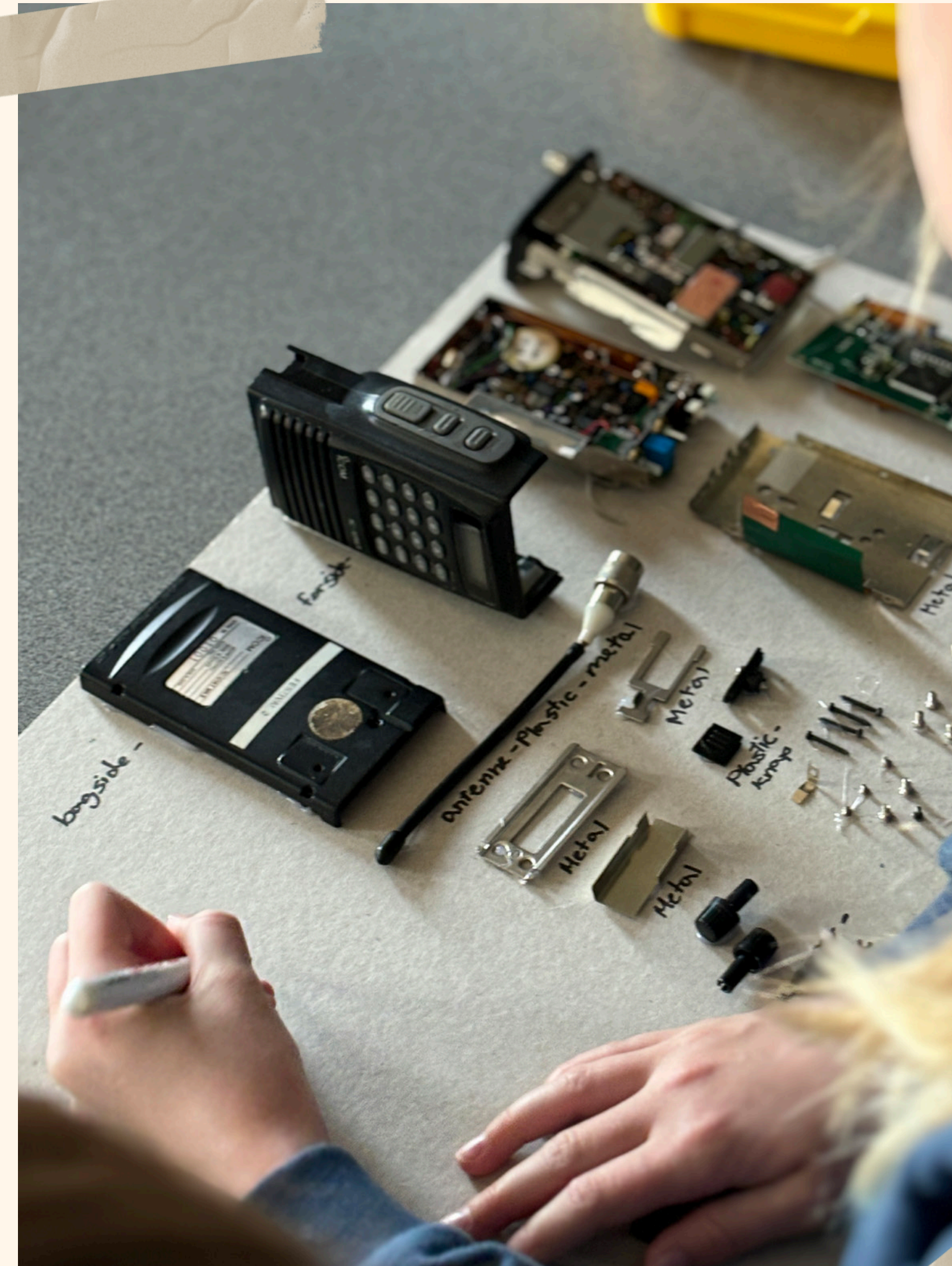
Skil et produkt fra hinanden og lim alle dele på en planche. I skal altså på den måde lave et overblik over, hvad jeres produkt består af, og I skal finde ud af hvad de forskellige dele hedder. Fastgør alle dele i en pæn orden, og skriv på planchen hvad delene hedder!

Jeg hygger
miiiig. Vi er ved
at adskille en
computer!

Når I skal finde ud af, hvad de forskellige dele hedder, må I gerne bruge internettet og denne bog. I kan prøve at søge på disse ord:

- Dekonstruktion
- Disassembly [product]
- Teardown [product]
- Component/parts name [product]

eksempel: "Parts name computer keyboard"

8 slags samlinger

produkt
↓

DÅRLIG SAMLING: Specialskruer

Kræver helt specielt værktøj, der kan være svært at få fat i.

DÅRLIG SAMLING: Tryk-samlinger

Kan være meget svær at skille ad uden at beskadige produktet. Kræver ofte værktøj som en flad skruetrækker for at blive skilt ad.

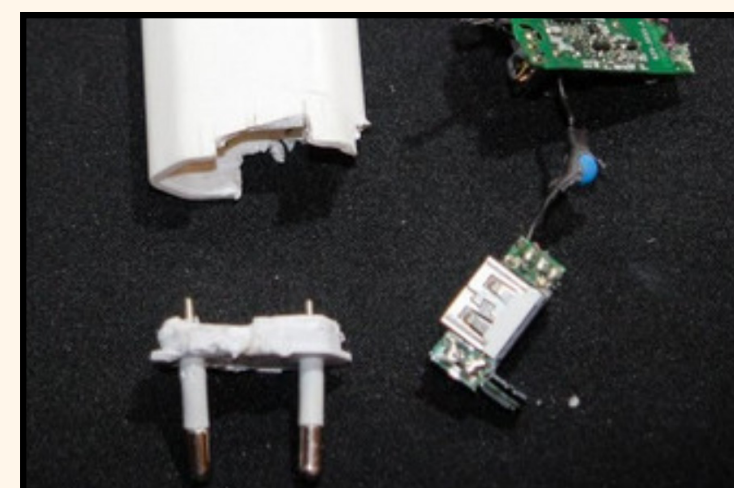
DÅRLIG SAMLING: Skjulte skruer

Nogle gange er skruer gemt væk under klistermærker og gummidutter. Det gør dem både svære at finde og man skal ofte ødelægge det de er gemt under.

DEN VÆRSTE SAMLING: Lim-samling

De kan være næsten umulige at åbne uden at beskadige produktet og kræver ofte både værktøj og reservedele at åbne og lukke

GOD SAMLING: Synlige skrue- og bolt-samlinger

De er både let tilgængelige, kræver kun normalt værktøj og kan åbnes og lukkes et utal af gange uden at blive slidt. Rigtig godt til reparation.

GOD SAMLING: Synlige klik-samlinger

Nemt at åbne og kræver ikke værktøj.

OKAY SAMLING: Klik-samlinger

De kan være praktiske, men de kan være svære at finde, og nogle gange skal man bruge et værktøj. De kan gå i stykker ved gentagen brug.

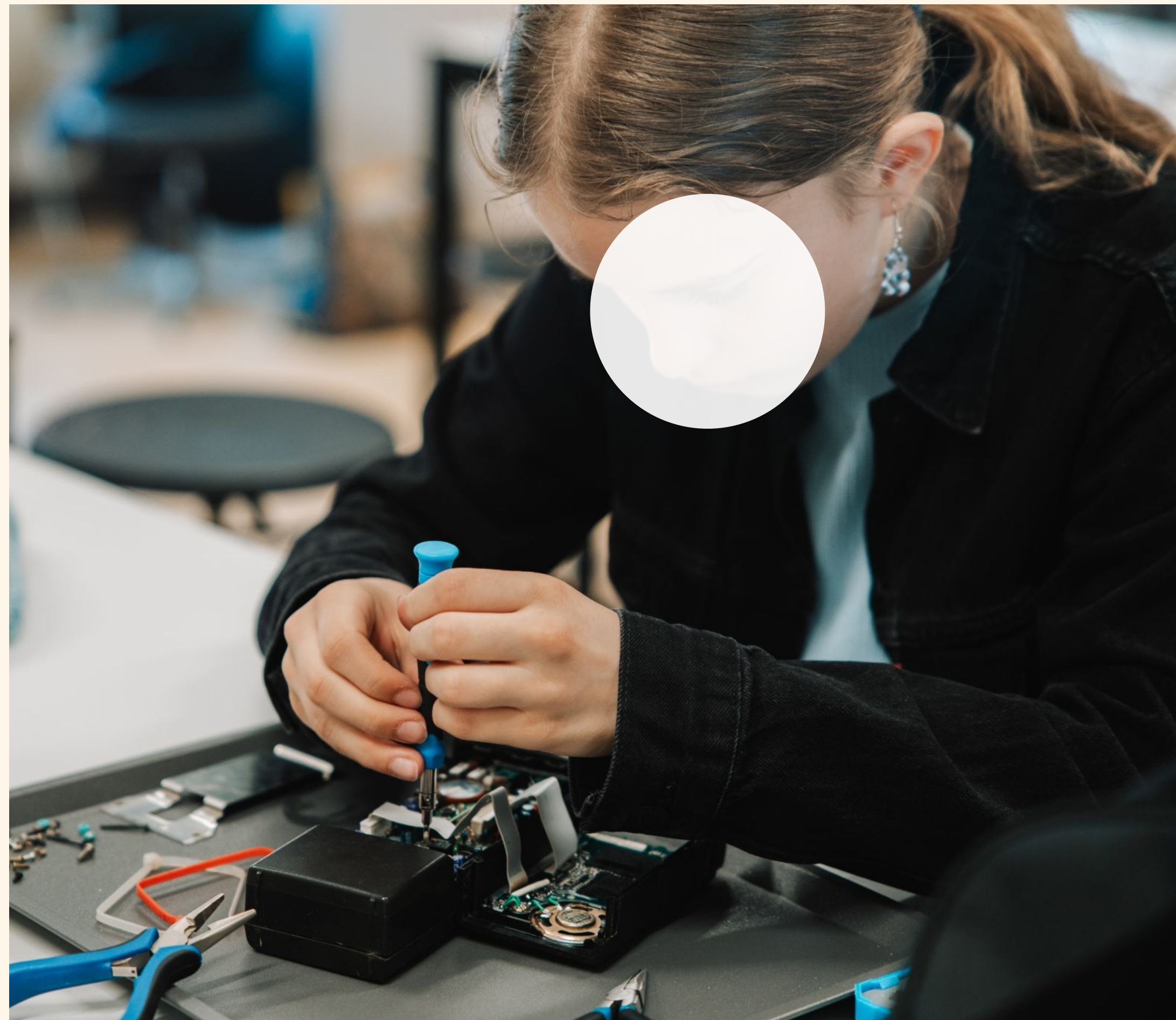

OKAY SAMLING: Gevind-samlinger

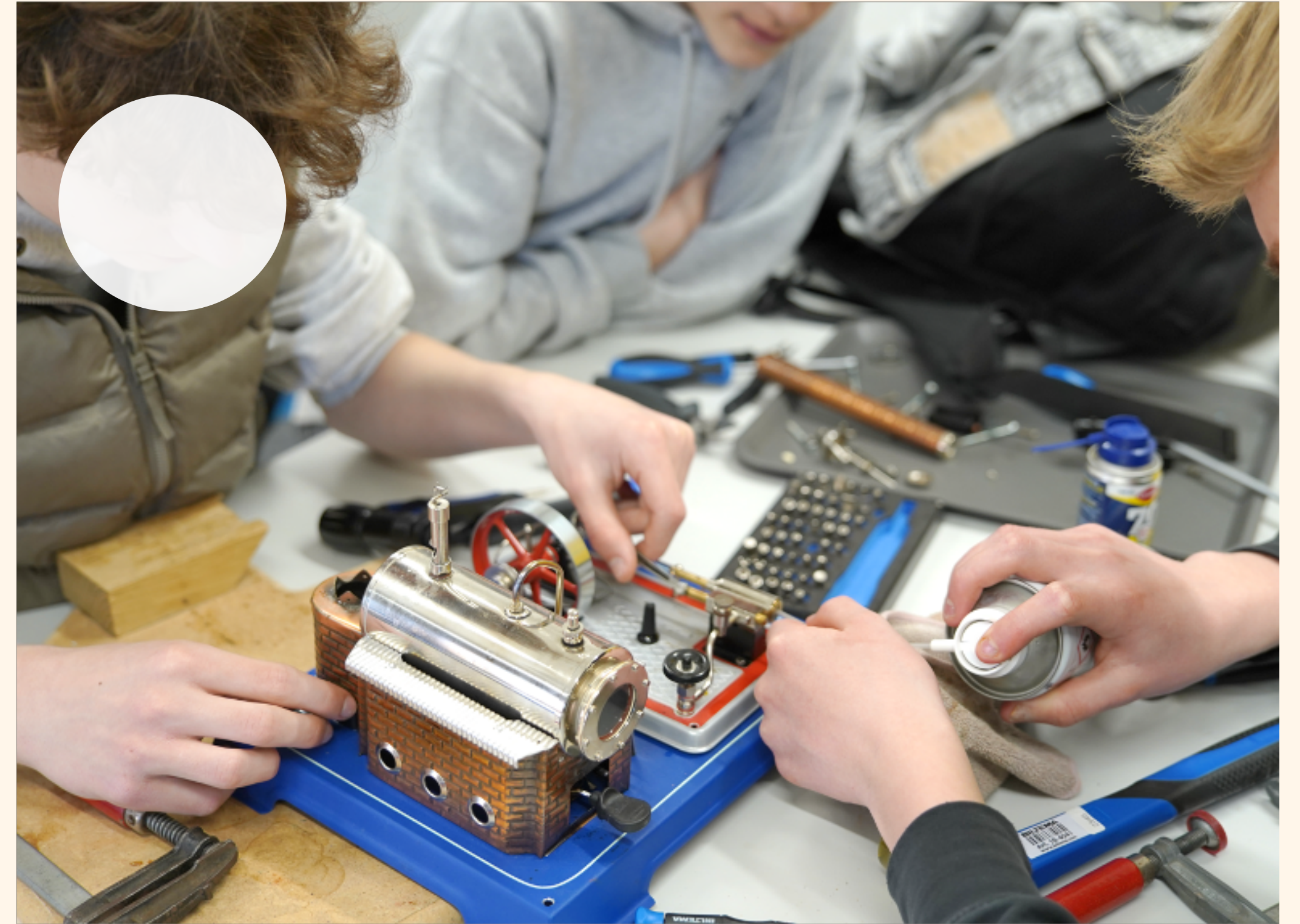
Ses ofte på helt runde produkter, men det kan være besværligt at se hvilken vej det skal drejes og at få et godt greb om produktet.

Repair Camps – ragnarok?

Attitude

Sociale
Normer

Perceived
Behavioral
Control

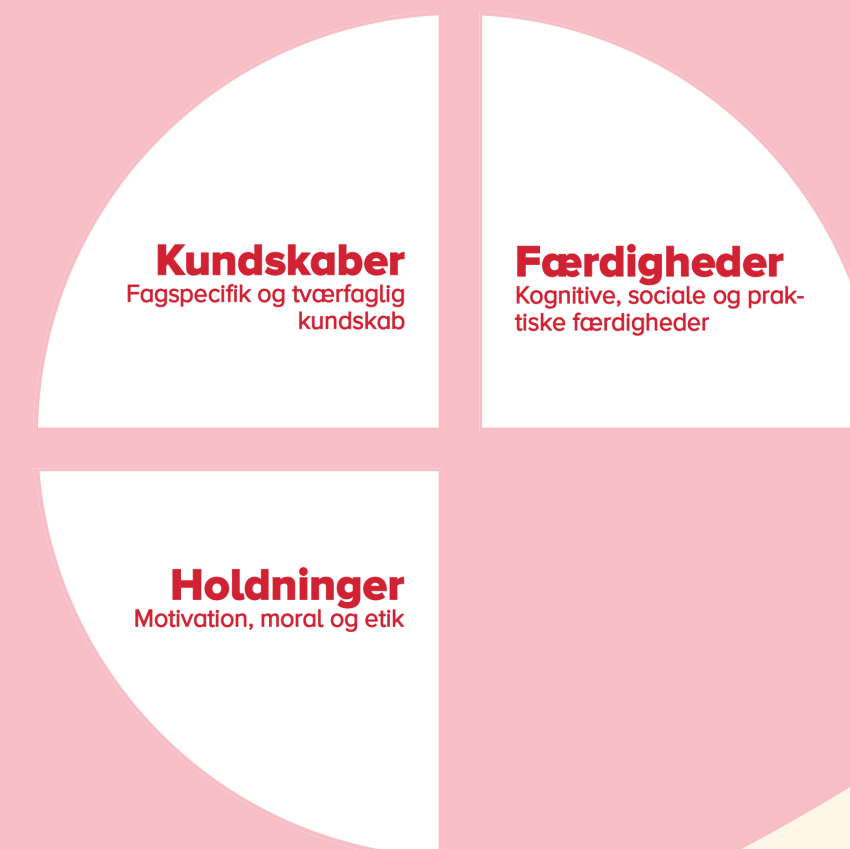

DESIGN LAB
AALBORG UNIVERSITY

Inspiration fra Designstudiopædagogikken:

- Problembaseret design læring
- Entreprenørskabets effectuation metoder (Sarasvathy, 2008)

Handle- kompetence

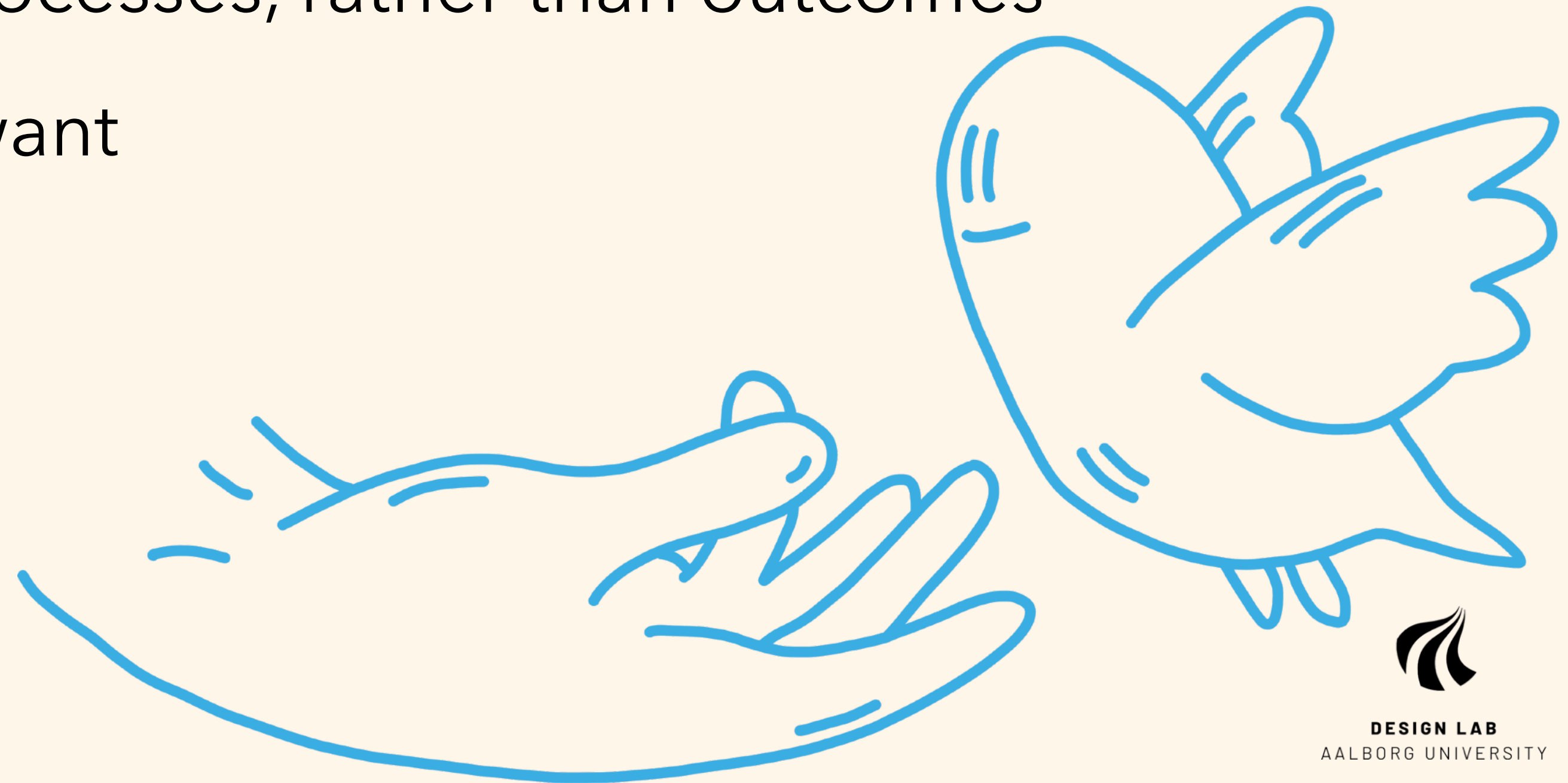
#1 Bird-in-the-hand

You have to create solutions with the resources available here and now

- Knowledge-base (what I know)
- Social networks (whom I know)
- Identity (who am I): preferences processes, rather than outcomes

Who we are, rather than what we want

Resources (what I have)

#2 Affordable loss

You should only invest as much as you are willing to lose.

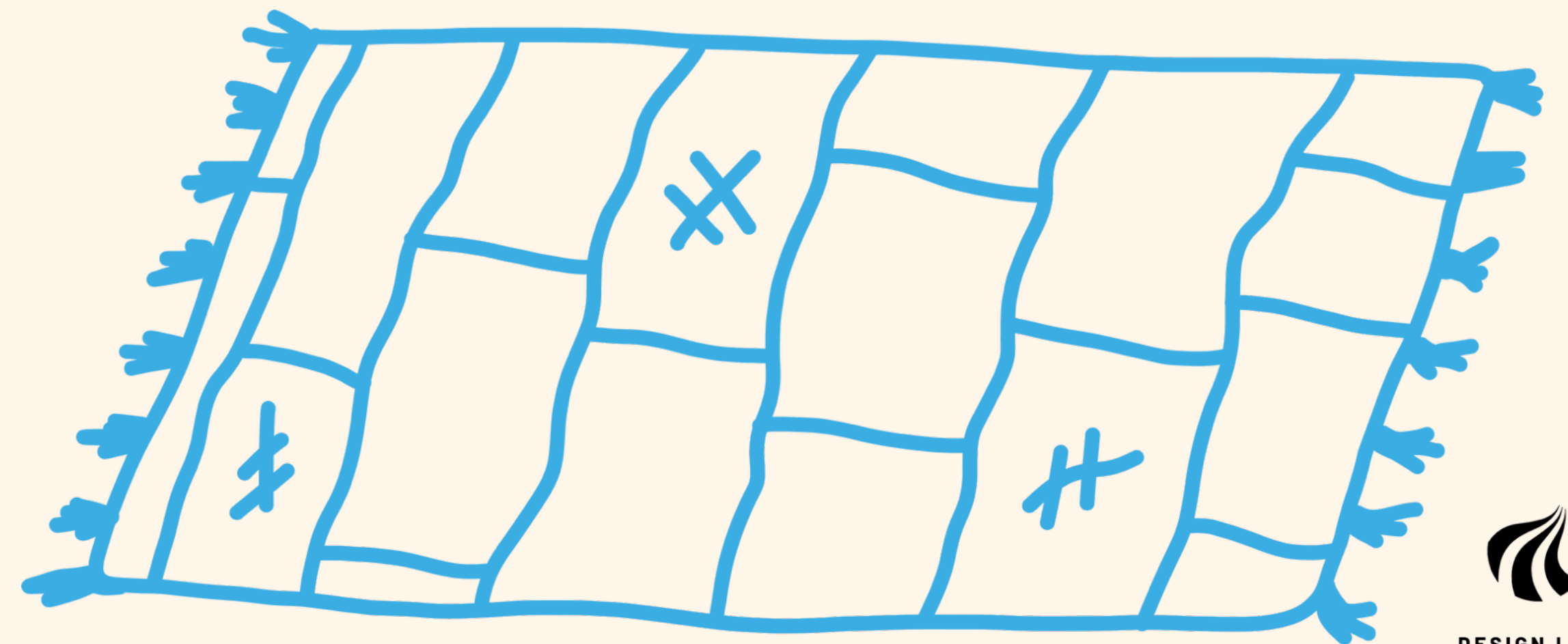
- How much are one willing to loose?
- Leveraging limited means in a creative way to generate new ends.
- Reducing dependence of predictions
- Accepting a risk

#3 Crazy-quilt

Entering into new partnerships can bring the project new funds and new directions.

- Allowing stakeholders to make commitments to participate actively in shaping the enterprise
- Build partnership right from the start

#4 Lemonade

Mistakes and surprises are inevitable and can be used to look for new opportunities.

- Exploiting and integrating contingencies
- Treating unexpected events as an opportunity to exercise control
- Make up incremental planning, utilizing uncertainties and contingencies as means (Lindblom, 1959)

#5 Pilot-in-the-plane

The future is something you can influence by your actions, you can create your own opportunities

- Logic of non-predictive control
- Causation: focus on the predictable aspects.
 - To the extent I can predict the future, I can control it.
- Effectuation: shapeable aspects of an unpredictable future.
 - To the extent we can shape the future, we don't need to predict it.

Scope Benchmark Rapport

Udfordringer for eksisterende
STEM undervisning

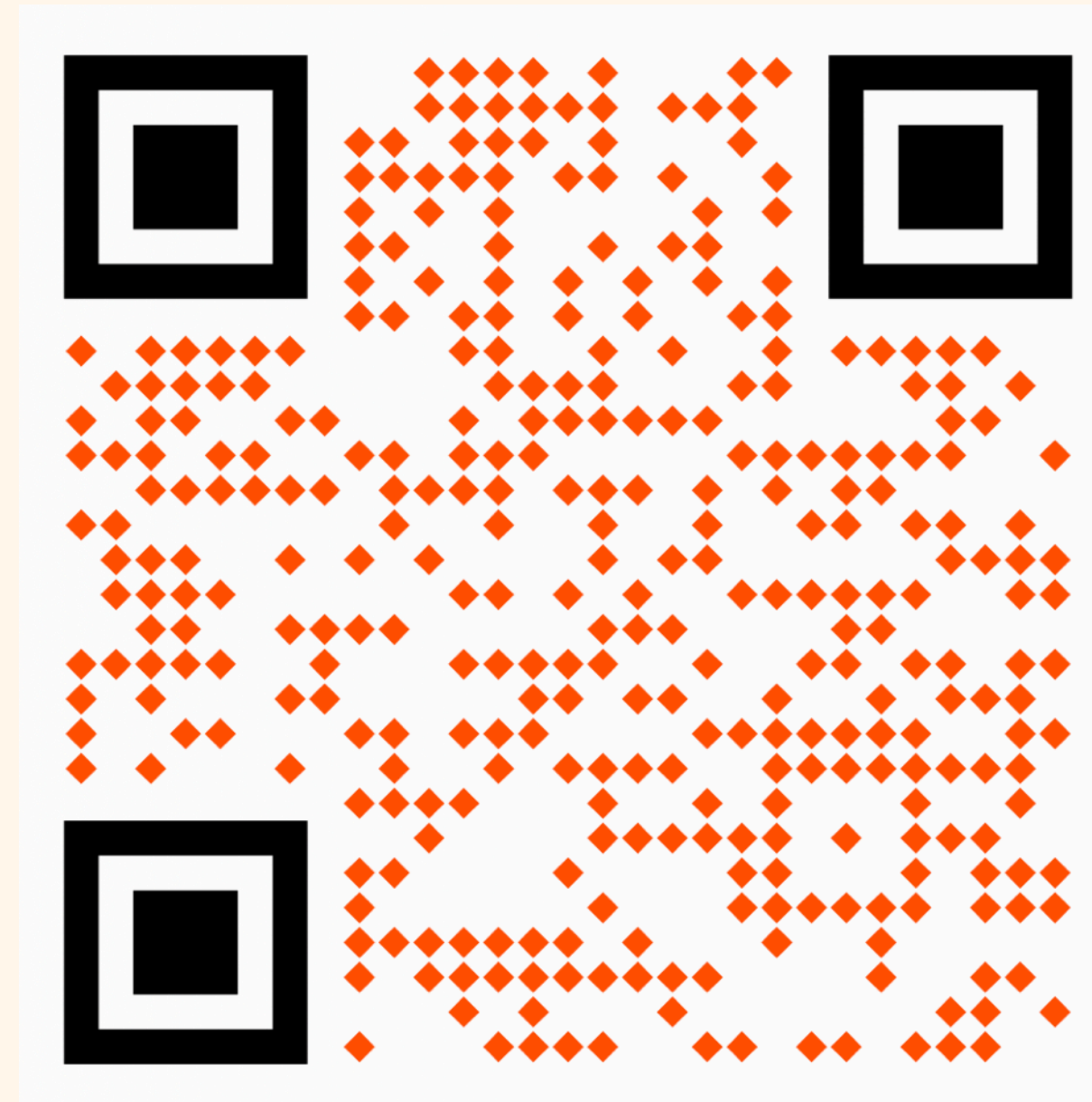
- Lærerstyret undervisning
- Manglende hverdagsrelevans
- Begrænset kreativitet
- Manglende lokalitet
- Manglende rollemodeller

DESIGN LAB
AALBORG UNIVERSITY

Følg med i vores arbejde på:

Linda Nhu Laursen.

LinkedIn.

Instagram.

DESIGN LAB
AALBORG UNIVERSITY